

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от

**Мария Габриел – заместник министър-председател и министър на
външните работи**

Относно: проект на Решение на Министерски съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане в Министерския съвет проект на Решение на Министерски съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство.

Предложеният законопроект цели прецизиране и допълване на процедурите по отношение на промяната на гражданството.

На първо място, със законопроекта е предвидено допълване на условията за придобиване на българско гражданство от лица с български произход, както и от лица с родител, придобил българско гражданство, като владеенето на български език се въвежда като задължително условие. Съгласно разпоредбата на чл. 36, ал. 1 от Конституцията на Република България изучаването и ползването на български език е право и задължение на българските граждани. Съгласно чл. 3 от Конституцията на Република България официалният език е българският. Липсата на познание на езика от страна на лицата, придобили българско гражданство по натурализация, би създавало сериозни и трудно преодолими пречки за тяхното интегриране в българското общество.

С оглед на гореизложеното и на обстоятелството, че за голяма част от останалите процедури за придобиване на българско гражданство владеенето на български език е задължително, това основание следва да бъде предвидено и за лицата, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство на основание български произход, които са най-многобройната група от всички кандидати, както и за лицата, чийто родител е придобил българско гражданство или е починал, като приживе е придобил българско гражданство.

В законопроекта е предвидено това изискване да не се прилага спрямо лицата, които придобиват българско гражданство на основание осиновяване от страна на български гражданин при условията на пълно осиновяване. Поставянето на изискването за владеене на български език от осиновеното лице би създадо непреодолима пречка за финализиране на процедурата по осиновяване.

На следващо място, със законопроекта се предлага създаването на разпоредба относно невъзможността за освобождаване от българско гражданство на лицата, срещу които има образувано наказателно производство от компетентен орган, както и от лицата, които имат непогасени финансови задължения към българската държава или към българско физическо или юридическо лице, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган. Посочената разпоредба има за цел да предотврати случаите на недобросъвестност при реализиране на отговорността при наличието на задължения към българската държава или физически и юридически лица от страна на кандидата за освобождаване от българско гражданство. Настоящата възможност за освобождаване от българско гражданство от лица, имащи задължения, установени по съдебен ред, затруднява реализирането на тяхната отговорност към засегнатите лица. Направеното с настоящия законопроект предложение има защитен характер по отношение на фиска и спрямо оцетените лица. Целта на предлаганата разпоредба е да не се използва процедурата за освобождаване от българско гражданство като инструмент за избягване от наказателна отговорност, както и на събирането на дължими към държавата и физически и юридически лица задължения.

Съществен момент в законопроекта е създаването на разпоредба, която предвижда възможност за отмяна на натурализацията в случаите на системно и умишлено уронване на престижа на Република България, на българските институции и национални интереси чрез реч на омраза или при извършване на действие от омраза срещу българската държава, нейни граждани и/или български общности в чужбина. Придобиването на гражданство по натурализация изисква и задължения за спазване на българските закони, уважение към България и националните ѝ символи и институции. Всяка форма или проява на омраза, нетърпимост и агресия към българската държава, нейни граждани и/или български общности в чужбина е не само недопустима, но и предполага отсъствието на чувство за принадлежност към българската държава. Целта на законопроекта е създаването на възможност за отмяна на натурализацията, в случай на умишлени антибългарски прояви от лице, придобило българско гражданство.

Със законопроекта се предлага преустановяване съществуването на Консултативния съвет при Изпълнителната агенция за българите в чужбина. Той бе създаден с изменения на Закона за българското гражданство през 2021 г. като помощен орган при Изпълнителната агенция за българите в чужбина. Дейностите, които му бяха вменени, до момента се осъществяваха и продължават да се осъществяват от Министерството на правосъдието, без това да оказва влияние върху ефективното провеждане на цялостната процедура по придобиване на българско гражданство на основание български произход. В тази връзка, съществуването на втори допълнителен орган, осъществяващ дейност в производството по придобиване на българско гражданство на основание български произход, към момента се счита за нецелесъобразно, поради което се предлага неговата отмяна.

Със законопроекта се предлага връчването на удостоверенията за придобиване на българско гражданство да се извършва в рамките на тържествена церемония, която ще се извършва в Министерството на правосъдието или в дипломатическите и консулски представителства на

Република България в чужбина. Връчването на удостоверенията за придобиване на българско гражданство е актът, който завършва цялостната процедура за придобиване на гражданството. Тържественото връчване на удостоверението допълнително ще придаде тежест на този акт, който също така е израз на значението, което българската държава придава на тази важна промяна в житейския и правен статут на лицата.

Приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство е в изпълнение на Програмата за управление на Република България за периода юни 2023 г. – декември 2024 г. (приета с Решение № 506 на Министерския съвет от 2023 г.), в която е предвидено, че правителството ще работи за развитие на връзките с българските общности в чужбина, за защитата и гарантирането на правата и интересите на българските граждани и общности, както и на лицата с българско самосъзнание в чужбина.

Приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство няма да окаже въздействие върху държавния бюджет, поради което е изготвена и приложена одобрена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът не е свързан с изпълнение на актове на Европейския съюз, поради което не се прилага справка за съответствие с европейското право. В съответствие с чл. 26, ал. 2, 3 и 4 от Закона за нормативните актове и чл. 85 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация проектът на Закона за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство, мотивите, докладът към него и частичната предварителна оценка на въздействието, както и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет по предварителната оценка на въздействието, са публикувани за обществени консултации на интернет страницата на Министерството на външните работи и на Портала за обществени консултации. Във връзка с предвидените срокове в т. 29 от Законодателната програма на Министерски съвет за периода септември-декември 2023 г. и с оглед на изключителната важност на предвидените изменения и допълнения в акта, както и в изпълнение на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове е определен 14-дневен срок за обществено обсъждане на Портала за обществени консултации, както и на интернет страницата на Министерство на външните работи. Предложението за съкращаване на срока се основава и на наличието на сериозен обществен интерес към предвидените промени, а именно:

- Липсата на познание на български език от страна на лицата, придобили българско гражданство по натурализация, би създадо сериозни и трудно преодолими пречки за тяхното интегриране в българското общество като продължаването на липсата на интеграция на тези граждани в българското общество им създава затруднения по отношение на техния житейски статус- намиране на работа, безпроблемно медицинско обслужване и образование;
- Невъзможността за освобождаване от българско гражданство от лицата, срещу които има образувано наказателно производство, както и от лицата, които имат непогасени финансови задължения би довело до своевременно реализиране на наказателната отговорност и затвърждаване на принципа за обществена справедливост;
- Отмяна на натурализацията по отношение на лица, извършващи умишлени антибългарски прояви, тъй като българското общество не може да продължава толерирането на системно и умишлено уронване на престижа на Република България, на българските институции и

национални интереси чрез реч на омраза или при извършване на действие от омраза срещу българската държава, нейни граждани и/или български общности в чужбина.

Законопроектът е съгласуван по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, като направените бележки и предложения са отразени.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме предложения проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство.

Приложения:

1. Проект на Решение на Министерски съвет за одобряване на законопроект;
2. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство;
3. Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство;
4. Частична предварителна оценка на въздействието;
5. Становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ по частичната предварителна оценка на въздействието;
6. Финансова обосновка;
7. Справка за отразяване на становищата по чл. 32 от УПМСНА;
8. Справка за отразяване на предложенията, получени при обществените консултации;
9. Съобщение за средствата за масово осведомяване.

ЕЛЕНА ШЕКЕРЛЕТОВА:/П/

**ЗА МИНИСТЪР
СЪГЛ. ЗАПОВЕД № 95-00-650/15.11.2023 г.**